

Jornada de presentació d'experiències: Gestió d'equipaments juvenils, projecte educatiu i participació dels joves

Diputació de Barcelona - Àrea d'Atenció a les Persones - 12 de juny de 2013

NOM I COGNOMS DE QUI FARÀ LA PRESENTACIÓ: Carles Vila Mumbrú

CÀRREC: Tècnic de joventut

NOM DE L'EQUIPAMENT: Casal de Joves El Kaliu

Passeig de l'Església, 1 - Telèfon: 938608897 - joventut@lissadevall.cat - www.elkaliu.cat - Facebook – Twitter

MUNICIPI: Lliçà de Vall

NOMBRE DE JOVES DEL MUNICIPI: De 12 a 29 anys: 1157 (18%)

NOMBRE D'HABITANTS DEL MUNICIPI: 6466

TEIXIT ASSOCIATIU JUVENIL (ENTITATS, GRUPS DE JOVES NO CONSTITUÏTS LEGALMENT ORGANITZIN ACTIVITATS O NO...):

- Hi ha un esplai, el GEP, que està format per joves però que desenvolupa activitats per a infants i nois i noies fins a 14 anys.
- No hi ha cap altra entitat juvenil en actiu.
- Hi ha diversos grups de joves no constituïts legalment que organitzen activitats al poble: Vallerap (en standby), Lliçà Trails, Colles de Festa Major, una amb una secció juvenil.
- Hi ha grups de joves no estables que organitzen o participen en l'organització d'activitats puntuals (Carnestoltes, Castanyada, Festa Major, Que comenci l'estiu, Lliçà Joventut, acollida a grups de joves d'altres països que visiten l'equipament, intercanvis internacionals, etc.)
- Cada any estan molt actius els estudiants de 4t d'ESO de l'Institut El Vern, per a finançar el viatge de fi de curs.

COM ÉS EL TERRITORI (BARRIS, POBLE, URBANITZACIONS, UBICACIÓ DE L'EQUIPAMENT JUVENIL...):

- Superfície: 10,5 km
- Dispersió territorial: 6 nuclis urbans, 7 urbanitzacions, 8 polígons industrials
- Dispersió sociodemogràfica, poca cohesió social
- Molt poc sentiment de pertinença al municipi
- Equipament juvenil ubicat en un eix d'equipaments, al Passeig de l'Església, al costat del Pavelló Poliesportiu, que està al costat de l'Institut El Vern. Molt a prop hi ha el camp de futbol i el circuit de bicicletes. A l'altra banda del Passeig de l'Església hi ha

la Plaça de la Vila, l'Ajuntament, la Policia Local i les escoles de primària. Des d'allà fins a la Biblioteca Municipal i el Casal Social, a la carretera cap a Lliçà d'Amunt es considera el nucli del poble.

TRAJECTÒRIA DE L'EQUIPAMENT:

Justificació:

Lliçà de Vall necessitava un Casal de Joves perquè:

- Necessita un centre de trobada pels joves del municipi. Aconseguir que el Casal de Joves sigui un espai de trobada i relació farà que els joves hi vagin i per tant es pugui treballar amb ells per assolir altres objectius
- Cal crear estructures que cohesionin als joves davant la dispersió territorial que caracteritza el municipi
- Lliçà de Vall no disposa de locals d'iniciativa privada que siguin d'ambient juvenil, tant a nivell d'espais de trobada per a joves com a nivell d'espais d'oferta lúdica i sociocultural
- La població del municipi augmenta constantment, amb el que augmenta també el nombre de joves, i es preveu un augment significatiu de la població i, per tant també de joves, en els propers anys, pel que augmentaran les demandes i necessitats dels joves del municipi i caldrà oferir més serveis
- Cal impulsar plataformes de participació juvenil, que necessiten d'un espai específic per a desenvolupar-se
- És una demanda d'agents del municipi

Context geogràfic i poblacional:

- Lliçà de Vall té una superfície de 10,5 km²
- Dispersió territorial, amb sis nuclis urbans, set urbanitzacions i vuit polígons industrials
- Important dispersió sociodemogràfica que afecta directament a la cohesió social
- Poc sentiment de pertinença al poble
- Molt poca oferta privada d'espais adreçats a joves (botigues, bars d'ambient juvenil). Poc sentiment de pertinença al poble
- Transport públic, Lliçà de Vall està comunicat amb els municipis veïns a través de les línies d'autobús Barcelona-Granollers i Barcelona-Bigues i Riells
- Mancança d' IES fins al curs 2005-2006. Actualment hi ha dues línies fins a 4t d' ESO

Procés de creació de l'equipament juvenil:

- Voluntat política
- Compra d'un terreny i d'un immoble

- Contractació d'un tècnic de joventut (2003)
- Estudi bibliogràfic
- Visita a experts
- Inici polítiques de joventut a Lliçà de Vall; metodologia participativa
- Comença l'elaboració del projecte d'usos
- Visita a l'antic immoble amb joves, agents juvenils, tècnics de la Diputació de Barcelona, tècnics de la Secretaria de Joventut, entitats, etc.
- Estudi de necessitats, que es vincula amb l'anàlisi de la realitat juvenil 2004-2005 per a elaborar el primer PLJ (2005-2007)
 - o 1r Fòrum Jove (2004); 60 participants; usos Casal de Joves
 - o Reunions amb grups de joves amb inquietuds en comú
 - o Reunions amb entitats, grups de joves d'equips esportius
 - o Entrevistes i converses amb agents juvenils, altres tècnics municipals, regidors
- Continuïtat promoció de la participació juvenil
 - o Reunions amb grups de joves
 - o 2n Fòrum Jove (2005); 30 participants; elaboració Pla Local de Joventut 2005-2007
 - o 3r Fòrum Jove (2006); 70 participants; temes molt diversos
 - o Arran de demandes al 3r Fòrum Jove: cogestió pressupost Festa Major 2007 i 2008, amb 4 grups de joves amb els que s'havia treballat independentment, es treballa per cohesionar-los. Organització d'altres festes de calendari
 - o 4t Fòrum Jove (2007); 8 participants; sense publicitat; avaluació de projectes
 - o Trobada col·lectius de joves
 - o Visita amb joves a equipaments d'altres municipis
- L'arquitecte fa diversos dibuixos del futur equipament
- Es treballa colze a colze amb Serveis (arquitecte, arquitecte tècnic i enginyer)
- Exposició pública proposta dibuix final (maig 2005); cap esmena
- Inici obres
- Visites obres
- Propostes de noms per al Casal de Joves (estiu 2008)
- Procés de participació juvenil 2008-2009:
 - o Objectius: elaborar PLJ i crear estructures estables de participació juvenil, que incideixin en la gestió del Casal de Joves, en l'elaboració de projectes i

activitats per a joves i en el seguiment i avaluació del nou Pla Local de Joventut

- o 5è Fòrum Jove (setembre 2008); 40 participants; avaluació PLJ, propostes activitats Casal de Joves; jornada d'inici de procés
- o Inici treball amb joves per a temes concrets. Grups de discussió que esdevenen grups de treball estables
 - Skatepark
 - Ludoteca i Lliçà Joventut
 - Escola de participació
 - Activitats al Kaliu i gestió del servei de bar
 - Hip hop
- o 6è Fòrum Jove (desembre 2008); 19 participants; posada en comú
- o Continuitat treball grups de joves
- o Creació i producció d'un audiovisual ("Jo participo!") (prova pilot SJ)
- Escollir mobiliari: visites a empreses de mobiliari, prova de diversos tipus de cadires, armaris; es parla amb joves per als requeriments d'armaris, bar, taller cuina, etc.
- Reunions diverses amb joves sobre temes diferents entorn el Casal de Joves
- 2009:
 - o Dificultats per donar continuïtat al procés de participació, per a donar impuls a la posada en marxa de l'equipament
 - o Cancolla es consolida com associació i gestinen sols les activitats de la FM: dificultats i aprenentatges
 - o Un cop construït, no hi ha cap grup de joves que demani participar de la gestió ni autogestionar-lo
 - o Es promou la participació dels joves en la gestió d'activitats, projectes i del propi equipament
 - o Gestió directa
- 7 novembre 2009: inauguració
 - o Dissenyada amb joves
 - o Formació participants (Escola de participació)
 - o Formació en primers auxilis i manipulació d'aliments
 - o Gestió del servei de bar
 - o Avaluació posterior
- Inici dels programes
 - o Ludoteca
 - o PIJ

- o Punt TIC
- o Cursos i tallers
- o Procés de participació 2010-2011; 7è Fòrum Jove (7 febrer 2010); 30 participants; avaluació del fet fins ara, gestió del bar, elaboració de normativa del Kaliu
- o Reunions gestió bar Casal de Joves
- o Grup de joves batalles de gallos
- o Reunions cogestió activitats i cogestió pressupost activitats
- o Creació skatepark
- o Creació circuit bicis "campillo"

EXISTÈNCIA DE PROJECTE EDUCATIU: Sí, des del principi. El projecte d'usos ja n'era un previ. Projecte educatiu i social del Casal de Joves El Kaliu de Lliçà de Vall

LÍNIES EDUCATIVES DEL PROJECTE:

- Educació no formal
- Educació a l'espai públic
- Punt d'Informació Juvenil
- Orientació sociolaboral
- Orientació socioacadèmica
- Formació en el lleure
- Educació en participació
- Educació en salut
- Foment de la participació juvenil

OBJECTIUS GENERALS:

En relació amb els objectius del PNJCat 2010-2020:

REPTE 1: Aconseguir l'èxit en la trajectòria educativa de les persones joves.

1. Reduir l'efecte de les desigualtats socials i la seva reproducció dins del sistema educatiu.

3. Impulsar l'aprenentatge de competències instrumentals i habilitats dels i les joves i el rol de tots els agents implicats en el procés i l'èxit educatiu.

REPTE 4: Promoure una vida saludable de les persones joves.

15. Disminuir les conductes de risc associades a la salut en tots els àmbits que afecten a les persones joves: salut física i mental, afectiva i sexual, laboral, social, alimentària, etc.

REPTE 5: Avançar cap a l'autonomia, el desenvolupament personal i la participació en allò col·lectiu de les persones joves.

17. Reduir l'efecte dels factors d'ordre socioeconòmic i individuals (condicions, habilitats) que generen desmobilització.

18. Fomentar una cultura participativa i la predisposició dels i de les joves a adoptar posicions més actives, compromeses i crítiques amb el seu entorn.

19. Facilitar canals, eines, infraestructures i espais per fomentar l'organització de les persones joves i canalitzar la seva participació.

20. Promoure l'associacionisme i les diverses formes de participació i organització col·lectiva dels i les joves.

21. Incrementar i millorar la interlocució dels i les joves amb l'administració.

21.3. Crear espais i canals de participació per a què la gent jove pugui dialogar amb les diferents administracions, construint de forma conjunta les polítiques públiques que els afecten, en especial en l'àmbit local (òrgans, processos, plans, reglaments, etc.).

21.4. Generar espais i metodologies de treball flexibles que garanteixin que els diferents perfils de joves puguin participar en igualtat de condicions i en funció de les seves necessitats i prioritats.

21.5. Impulsar espais o canals de participació (siguin iniciativa institucional o de la gent jove) on les persones joves tinguin una incidència real en el procés de presa de decisions i en totes les fases d'elaboració de la política pública i atenent la perspectiva inclusiva.

REPTE 6: Universalitzar la cultura entre la població juvenil: treballar perquè l'oferta cultural respongui als objectius educatius i socialment cohesionadors.

22. Augmentar l'accés i el consum cultural crític dels i de les joves, incidint en el trencament de les barreres objectives i subjectives que el condicionen.

REPTE 7: Avançar cap a un nou model de país i de societat cohesionada, vertebrada territorialment, sostenible, inclusiva i innovadora en les formes d'organització col·lectiva.

25. Impulsar un canvi en l'organització social dels temps i de la vida quotidiana segons la qual predomina la centralitat del temps productiu o mercantil per sobre dels altres temps (familiar, comunitari-associatiu, formatiu, productiu i personal).

29. Promoure la igualtat efectiva entre les persones joves, el respecte a la diversitat i l'establiment de relacions igualitàries.

30. Promoure l'acollida de les persones joves nouvingudes i les relacions interculturals entre les persones joves i el seu entorn.

31. Prevenir i eradicar les violències que afecten les persones joves (violència masclista, assetjament escolar, laboral, sexual o per raó de sexe...).

32. Fomentar l'ús de l'espai públic de les nostres viles i ciutats com a formes d'expressió de la col·lectivitat.

33. Promoure una mobilitat accessible i sostenible arreu del territori amb perspectiva inclusiva i que tingui en compte les necessitats de desplaçament juvenil.

35. Fomentar d'un model de vida més sostenible i respectuós amb el medi ambient entre les persones joves.

EXISTÈNCIA D'ORGANS O ESTRUCTURES ESTABLES DE PARTICIPACIÓ JUVENIL:

Un grup de joves autoanomenat "Consell de savis" ha participat en un procés de definició de necessitats, objectius i accions en el marc d'aquest projecte, evidenciant i protagonitzant un canvi de rumb de l'equipament.

PERFIL DELS USUARIS DE L'EQUIPAMENT (EDATS, SEXES, GRUPS, ORÍGENS...):

El projecte s'adreça en general a tots els joves de Lliçà de Vall entre 12 i 29 anys, i també a joves de municipis veïns que són usuaris dels serveis per a joves que s'ofereixen a Lliçà de Vall. No obstant, en funció dels objectius a treballar, cada acció s'adreça a un col·lectiu específic de joves.

APROPIACIÓ DE L'EQUIPAMENT PER UN GRUP O UN PERFIL CONCRET DE JOVES:

- Grup de nois de 16 a 19 anys, alguns no estudien, la majoria no treballen o tenen feines molt poc estables, fumadors de porros, gens participatius, alguns usuaris de Serveis Socials, boicotejadors de vegades
- Nois i noies habituals, amb perfils diversos

ESTIGMATITZACIÓ DE L'EQUIPAMENT:

- Sí. Durant un temps s'ha associat l'equipament al consum de porros i al hip hop
- S'ha treballat per canviar-ho i s'ha reconduït la situació (educadora en medi obert, anul·lació porta emergència, porta ludoteca permanentment oberta, espai de treball a l'espai de trobada, actuació policial continuada als exteriors)
- Però l'estigma continua. Cal visibilitzar què s'està fent i cal atraure altres joves i de diversos perfils

RELLEU GENERACIONAL I SITUACIÓ D'ANTICS USUARIS:

Encara no hi ha hagut oportunitat. L'equipament, però, és un referent per als estudiants de l'Institut El Vern. Alguns estudiants que ja no hi estudien, majors de 16 anys, continuen utilitzant l'equipament. Altres no. Per tant, hi ha cert relleu de nois i noies entre 13 i 16 anys

EXISTÈNCIA DE NORMATIVA I REGLAMENT DE RÈGIM INTERN:

- No hi ha res escrit ni aprovat, tot i que hi ha certes normes pactades amb els joves arran de determinades situacions.
- Es va començar a treballar al 7è Fòrum Jove i es va fer una pluja d'idees posterior però no va tenir continuïtat

HORARIS DE L'EQUIPAMENT JUVENIL:

- De dimarts a dissabte, de 16 a 21h
- Altres horaris en activitats extraordinàries
- Utilització de dues zones de l'equipament en horaris en els que no està obert

PROFESSIONALS QUE HI TREBALLEN, I HORARIS:

- 1 tècnic de joventut, a jornada completa (37,5 hores setmanals), categoria B; actualment amb reducció del 50% de la jornada
- 1 dinamitzadora juvenil, a jornada completa (35 hores setmanals), contractada en el marc d'un servei de dinamització juvenil externalitzat
- 1 auxiliar administrativa, 10,5 hores setmanals, que completa la jornada laboral a l'OAC
- 1 dinamitzadora de centres cívics i noves tecnologies, 8 hores setmanals, que completa la jornada laboral a les regidories de Cultura i de Benestar Social
- 1 educadora social en medi obert (4 hores setmanals), contractada en el marc d'un servei externalitzat
- Tècnics d'altres departaments o serveis mancomunats que intervenen en alguns projectes
- Estudiants en pràctiques

PRESSUPOST DE L'EQUIPAMENT:

- Partida Activitats per a joves: 15860€
- Partida Dinamització juvenil: 32400€

FINANÇAMENT:

- Ajuntament

- Subvencions de la Direcció General de Joventut
- Subvencions de la Diputació de Barcelona
- Ajuts econòmics del Consell Comarcal del Vallès Oriental
- Quotes tallers

EXISTÈNCIA DE DOCUMENTACIÓ TÈCNICA (PLA ANUAL, MEMÒRIA ANUAL, COHERÈNCIA ENTRE ELLS...):

- Hi ha un projecte anual
- La memòria també es fa anual

ÀMBITS DELS JOVES QUE S'HI TREBALLEN (LLEURE, OCI, SALUT, TREBALL, HABITATGE, PARTICIPACIÓ, INFORMACIÓ JUVENIL...):

- Participació
- Ocupació
- Salut
- Lleure
- Oci

PROGRAMACIÓ D'ACTIVITATS:

- Ludoteca 1r i 2n ESO (12-14 anys)
- Ludoteca per a més grans
- Espai de trobada (ludoteca, bar, terrassa i espais exteriors)
- Taller de hip hop
- Festes de calendari
- Gestió bar Kaliu
- Formació en el lleure: curs de premonitors/es de lleure i participació, curs cangur, curs de monitors
- Casal d'Estiu al Kaliu: ho organitza Educació
- Intercanvis europeus
- Orientació socioacadèmica al Kaliu
- Vitamines de salut
- Programa de promoció i de suport a l'associacionisme juvenil
- Punt d'Informació Juvenil. A punt d'entrar a la Xarxa de Serveis d'Informació Juvenil de l'Agència Catalana de la Joventut
- Exposicions de temes d'interès juvenil:
- Sales d'estudi
- Servei d'Orientació i assessorament sociolaboral al Kaliu

ESTRATÈGIA DE L'EQUIPAMENT:

- Promoure la participació dels joves
- Promoure activitats formatives en participació
- Facilitar l'autoorganització dels joves
- Pla de comunicació
- Pla de visibilització

COM ES FA EL SEGUIMENT I L'AVALUACIÓ CONTINUADA PER ANAR MILLORANT:

Es realitza una avaluació continuada del Casal de Joves i de cada activitat.

RELACIÓ AMB EL TEIXIT ASSOCIATIU JUVENIL DEL MUNICIPI:

- Gairebé no hi ha relació

ACCIONS FORA DE L'EQUIPAMENT JUVENIL:

- Educació en medi obert als exteriors de l'equipament juvenil i el Pavelló Poliesportiu
- PIDCES
- Fira't per Nadal
- Festa Major

COORDINACIÓ AMB ALTRES SERVEIS, PROFESSIONALS, AGENTS:

- Taula tècnica de joventut
- Coordinació amb el responsable del Programa de Prevenció de Drogues (PPD) i educadora de Serveis Socials. Reunió de seguiment de casos cada mes
- Coordinació amb Policia Local quan hi ha una situació conflictiva
- Coordinació amb el tècnic d'Esports i el tècnic de Cultura per accions puntuals
- Coordinació constant amb l'equip directiu i docent de l'Institut El Vern. Col·laboració. Activitats als dos equipaments. Crèdit de síntesi 1r ESO. PIDCES. Formació de delegats. Col·laboració en el 3D
- Coordinació amb els serveis de joventut dels altres municipis de la Vall del Tenes (Lliçà d'Amunt, Santa Eulàlia de Ronçana, Bigues i Riells) i amb la Mancomunitat Intermunicipal de la Vall del Tenes. Actualment només per a formació en el lleure
- Coordinació amb altres municipis de la comarca i amb el Consell Comarcal del Vallès Oriental. Diversos grups de treball. Servei d'orientació i assessorament sociolaboral. Mobilitat internacional. Formació dels professionals

ACCEPTACIÓ DE LA COMUNITAT:

- S'accepta l'existència de l'equipament
- Però hi ha crítiques arran de l'estigma que s'ha creat

BALANÇ DESPRÉS DE TRES ANYS I MIG DES DE LA POSADA EN FUNCIONAMENT DE L'EQUIPAMENT:

Punts febles:

- L'equipament està estigmatitzat
- Hi ha grups de nois i noies que no fan ús de l'equipament
- A l'IES no es fa Batxillerat. Els joves se'n van a partir dels 16 anys; no hi tenim gaire accés
- Hi ha molt poques propostes d'activitats
- Hi ha pocs joves que organitzin activitats
- Encara hi ha molt poc grau de participació dels joves en la gestió d'activitats
- La manca de tradició i de cultura participativa al municipi és molt present
- S'equipara polítiques locals de joventut amb El Kaliu; es fa difícil anar més enllà
- S'associa El Kaliu a adolescents (fins a 19 o 20 anys); gairebé desapareixen polítiques de joventut per a més grans
- A Lliçà de Vall els joves no tenen, o gairebé no tenen, referents: joves més grans que facin coses
- De vegades es voldrien resultats més immediats. Hi havia consciència que cal anar a poc a poc i que es treballa a mig i a llarg termini. S'està "sebrant"
- El dia a dia de l'equipament es menja el temps dels treballadors
- No hi ha conserge: lladres de temps
- Poc pressupost
- Es treballa molt poc al carrer
- Els mecanismes de participació duts a terme fins a la posada en funcionament de l'equipament ja no funcionen
- No es visibilitza tot allò que es desenvolupa i que s'ofereix al Kaliu

Punts forts:

- Espai de trobada i relació consolidat
- Hi ha uns quants joves que utilitzen assíduament l'equipament i se'l senten seu
- Referent per als nois i noies que van a l'Institut El Vern
- Van sorgint joves o grupets de joves amb ganes de fer coses a l'equipament o al poble
- Hi ha activitats cogestionades

- Hi ha activitats organitzades per joves
- Nois i noies que han estat alumnes del Vern i que ja no en són continuen venint al Kaliu: augmenta de mica en mica la mitjana d'edat. Feina a mig i llarg termini
- Els joves utilitzen el servei de bar quan ho volen i ho necessiten
- Els joves tenen clars els interlocutors
- Formació en participació: curs de premonitors de lleure i participació, formació de delegats a l'Institut, participació en el 3D
- Equip humà
- Estabilitat (més o menys) de professionals
- Treball interdepartamental (mesures SS.SS, Policia i Joventut) davant de situació conflictives
- S'ha iniciat treball de carrer: zona esportiva, skatepark; convivència intergeneracional; utilització de papereres; respecte al mobiliari urbà
- Existència de PPJJ
- L'equipament
- Vincle amb els joves
- Relació educativa
- Capacitat d'adaptació a situacions, propostes; actitud proactiva
- Institut El Vern: proximitat; bona relació de cooperació i de col·laboració
- Estudiants de Lliçà de Vall en pràctiques